

Duitsland

Autosnelweg A2

Oberhausen

Berlijn

Deel 1 - De A2 van ABK Oberhausen - ABK Dortmund (A45);

Deel 2 - De A2 van ABK Dortmund (A45) - ABK Hannover (A7);

Deel 3 - De A2 van ABK Hannover (A7) - ABK Magdeburg (A14);

Deel 4 - De A2 van ABK Magdeburg (A14) tot aan Berlijn

Naar het begin van de pagina

De Autobahn 2 = 470 km lang. [Top pagina](#)

Van Kreuz Oberhausen 3 tot ring 10 Berlijn.

E = Europaweg. B = Bundesstraße.

Ruhr-gebied

- Dankt zijn naam aan de rivier de Ruhr, die ontspringt in het Sauerland bij de plaats Winterberg en na een loop van 235 km door het Bergische Land bij Duisburg- Ruhrort in de Rijn stroomt.
- Belangrijkste industriegebied van West-Duitsland en één der grootste industriegebieden ter wereld.
- Het industriegebied ligt tussen de Rijn – Ruhr en de Lippe.
- De economie van het Ruhrgebied is gebaseerd op de rijke kolenvoorraad in de bodem en de aanwezigheid van ijzererts.
- De belangrijkste plaatsen: Essen; Düsseldorf; Duisburg; Oberhausen; Wuppertal en Dortmund.
- Na de eerste wereldoorlog werd het bezet door Franse en Belgische legers van 1923/1925, terwijl na de tweede wereldoorlog onder controle van een internationaal orgaan een dekartellisatie werd doorgevoerd.

Belangrijke industriesteden

- **Essen** met staalindustrie – hoogovens en wapenproductie.
- Duisburg met een grote staalverwerking industrie; een vierde van alle ruwe ijzer en staal wordt hier verwerkt.
- De grootste binnenhaven van Europa is van grote economische betekenis.
- De overslag van goederen krijgt nog extra accent door het Rijn-Hernekanaal, dat de plaats verbindt met Noord Duitsland
- **Dusseldorf** en **Wuppertal** zijn echte textielsteden.
- Dusseldorf is tevens als administratiecentrum zeer belangrijk.
- Het wordt wel de " schrijftafel van het Ruhrgebied" genoemd

- **Dordmund** heeft belangrijke staalindustrie en ligt in het centrale kolenbekken van Westfalen, kolen zijn ook grondstof voor de chemische-industrie.

Uitrit 1. Autobahn Kreuz: Oberhausen.	2	3 Arhem – Köln – Frankfurt	2
	3	– Nürnberg – Passau.	

Het Ruhrgebied

- De rivier de Ruhr ontspringt bij Winterberg in het Sauerland en komt bij Duisburg in de Rijn.
- Aan beide zijden van de Ruhr liggen bijzonder dikke en uitgestrekte kolenlagen.
- Vanaf 1838 was het mogelijk om door de bovenste mergellaag heen te komen.
- De Ier Mulvany is degene geweest die met schachtenbouw begonnen is (1855).
- Omdat er veel brandstof voorhanden was, is men ook begonnen met ijzer- en staalindustrie.
- Ondanks alle industrie ligt er toch nog onverwacht veel groen (parken, bossen, weiden) tussen de bijna aan elkaar gegroeide steden.
- Bekende plaatsen :Essen, Duisburg, Düsseldorf, Solingen, Keulen.
- De rivier die zijn naam gaf aan dit grote industriegebied stroomt zelf door het minst geïndustrialiseerde deel van de streek.
- De beboste heuvels aan de oevers van de Ruhrbenemen het zicht op de noordelijker gelegen fabrieken en mijnen.
- De rest van het gebied is veel vlakker en strekt zich tussen de Rijn en de lijn Unna-Hamm uit tot aan de rivier de Lippe.
- Door de kern stroomt het gekanaliseerde afvalriviertje de Emscher, nu nog het riool van de Ruhrstreek, maar de uitvoering van een ambitieus plan zal het veranderen in een groen lint.
- Op een tamelijk klein gebied (70 bij 35 km) leven in de Ruhrpott maar liefst 5,5 miljoen mensen bij elkaar.
- Gemiddeld wonen op iedere vierkante kilometer 1140 mensen, heel wat meer dan het Nederlandse gemiddelde van 415, dat al bijzonder hoog is.

- De schrijver Heinrich Böll merkte dan ook op dat het in het Ruhrgebied ruikt naar mensen.
- Een kleine 40% van de beroepsbevolking van het Ruhrgebied (ook wel aangeduid als 'das Revier', wat simpelweg 'het gebied' betekent) leeft van de industrie.
- Naast de traditionele steenkoolwinning en de staalindustrie is dat vooral de chemische industrie.
- De grootste binnenhaven ter wereld, die van Duisburg, garandeert ook veel arbeidsplaatsen.
- Wegens de grote behoefte aan werknemers in de industrie werden in de jaren '60 en '70 veel arbeiders uit met name Turkije aangetrokken.

Geografische gegevens

- Duitsland is een federale republiek in Midden-Europa.
- Duitsland is sinds de Duitse hereniging op 3 oktober 1990 na Rusland, de Oekraïne, Frankrijk, Spanje en Zweden qua omvang het zesde land van Europa.
- Duitsland ligt centraal op het Europese continent en grenst aan maar liefst negen landen: Denemarken (68 kilometer) in het noorden, Nederland (577 km),
- België (167 km), Luxemburg (135 km) en Frankrijk (451 km) in het westen, Zwitserland (334 km) en Oostenrijk (784 km) in het zuiden, en Tsjechië (646 km) en Polen (456 km) in het oosten.
- Ongeveer een derde van het tegenwoordige Duitse grondgebied wordt gevormd door de voormalige Deutsche Demokratische Republik (DDR).

Bevolking

- Duitsland heeft de grootste bevolking van de landen van de Europese Unie en is één van de meest dichtbevolkte landen van Europa, met meer dan 230 inwoners per km².
- Alleen België, Nederland en het Verenigd Koninkrijk hebben een hogere bevolkingsdichtheid.

Taal

- Het Duits is een Germaanse taal die vooral gesproken wordt in de Midden-Europese
- landen Duitsland, Oostenrijk, Liechtenstein en Noord-Zwitserland.

- Verder zijn er in de volgende landen en streken nog minderheden die ook Duits spreken:
Zuid-Tirol, Elzas-Lotharingen, België, Tsjechië, Polen, Roemenië, Hongarije en Rusland (Wolgaduitsers).
- Het Duits is de zevende taal op aarde en wordt door ca. 120 miljoen mensen gesproken.

Uitrit 2 Oberhausen-Königshardt	U60 Aansluiting met 3 richting Arnhem	2
	U47 Naar Bottrop.	

Oberhausen ± 226.000 inwoners

- Ligt in de deelstaat Nordrhein-Westfalen, in het Ruhrgebied, aan het Emscher en het Rhein–Hernekanaal.
- Uitgebreide industriële sector, met productie van staalwaren, machines en voertuigen; voorts aardolieraffinage, glas- en chemische industrie.
- Het stadsbeeld wordt grotendeels bepaald door fabrieken, mijnschachttorens en arbeidersnederzettingen (w.o. het monumentale Eisenheim, 1844–1901).

Geschiedenis

- De oorsprong van de stad gaat terug op een nederzetting die in de 14de eeuw tot ontwikkeling kwam rond het slot Holten (stadsrechten 1310).
- Aan het eind van de 18de eeuw kwam het gebied dankzij het voorkomen van grote ijzererts- en steenkoolvoorraden in hoog tempo tot ontwikkeling.
- De uitbreiding van de nederzettingen rond de mijnen deed in 1862 de gemeente Oberhausen ontstaan, later uitgebreid met Sterkrade (1913) en Osterfeld (1921).

Bottrop. (richting Berlijn)				2
------------------------------------	---	---	---	--

Uitrit 3 Bottrop.	U51 Bottrop.	2
	Grafenwald Mühle.	

Bottrop ± 121.000 inwoners.

- De stad heeft de hoogste biertuin van Duitsland in het Alpine centrum van Bottrop.
- De stad ligt aan het Rhein-Herne kanaal.
- De stad bestaat voor het grootste gedeelte uit Steenkoolmijnen; metaal- en chemische industrie.
- Verder is er nog een zeer grote elektronische industrie.
- In de omgeving wordt erg veel kwartszand gevonden voor de glasindustrie.

Uitrit 42 Autobahn Kreuz: Bottrop	2	31 Dorsten - Gronau - Bad Bentheim - Rheine - Meppen - Emden	2
	31		

Uitrit 4 Gladbeck-Ellinghausen.	Batenbrock.	2
	Rentfort.	

Gladbeck ± 84.000 inwoners.

- Van oorsprong een echte mijnstad, doch van de 9 kolenmijnen ter plaatse werden er in de jaren zestig vijf stilgelegd.
- Chemische- en metaalindustrie.
- In het stadspark links van de weg de oude Waterburcht Wettringen met een dierentuin, restaurant, museum en een meertje. (uitgaanscentrum van Gladbeck).

Uitrit 5 Essen- Gladbeck.	B224 Gelsenkirchen / Gladbeck	2
	U53 aansluiting op de 52 naar de 43 Münster	
	1	

Essen ± 720.000 inwoners.

- Grootste industriestad van West Duitsland met ijzer- en staalindustrie (Krupp).
- Essen is het belangrijkste centrum voor zware industrie van Duitsland.
- Deze positie dankt de stad aan de minerale voorraden in de omgeving, waarvan vooral de steenkoollagen, die tot onder de stad zelf geëxploiteerd werden, belangrijk waren.
- Sinds 1986 is de mijnbouw stopgezet.
- Het economisch zwaartepunt van de stad ligt nu bij handel, dienstverlening en onderwijs- en researchinstututen.
- De industrie omvat behalve de metaal- en machinefabrieken (Krupp), chemische, glas-, textiel-, rubber-, leer verwerkende en levensmiddelenindustrie.
- De hoogovens en staalfabrieken verwerken vooral Zweeds erts.
- De producten worden door een uitgebreide, veelal ter plaatse gevestigde groothandel afgezet.
- De haven aan het Rhein-Herne Kanal en de hier uit vele richtingen samenkomende spoorwegen hebben een belangrijke functie in het levendige goederenvervoer.
- Metronet (1977).
- De stad is de zetel van vele openbare en particuliere bedrijven en instellingen, zoals Landesgericht en Landessozialgericht, de Ruhrtalsperrenverein, het Ruhrverband, het Emschergenossenschaft.
- Ondanks teruggang in de steenkoolwinning nog steeds de grootste mijnbouwstad van Europa, die ook elektriciteit en gas produceert.
- Andere industrieën zoals de chemische, zijn na de tweede wereldoorlog een belangrijke plaats gaan innemen.
- Belangrijk centrum voor technisch onderzoek en vakopleiding.
- Juist voorbij de uitrit Essen/Gladbeck ligt rechts van de weg de stad.

Uitrit 6 Gelsenkirchen-Buer.	Voetbal stadion Schalke 04.	2
	Gladbeck.	

Gelsenkirchen ± 295.000 inwoners.

- Gelsenkirchen werd voor het eerst vermeld in de 12de eeuw; de plaats kreeg na de vondst van steenkool (1840; destijds ca. 600 inwoners)
- Kreeg in 1847 stadsrechten en kwam in bijzonder hoog tempo tot ontwikkeling.
- In 1925 werkte vrijwel de helft van de werkende bevolking in de steenkoolindustrie.
- In 1939 was ze veruit het grootste centrum van steenkoolwinning in Europa.
- Belangrijk centrum voor onderzoekinstututen op het gebied van de mijnbouw

Rechts van de uitrit het "Voetbal Parkstation" van Gelsenkirchen.

- 1 km zuidelijk van de snelweg het goederen omslagstation "Verkehrshof Ruhrgebiet" waar goederen worden overgeslagen in andere middelen van vervoer.
- Het "Verkehrshof" is prima over de weg bereikbaar A2/A42 en de 8227, en heeft aansluiting op Railvervoer en ligt aan het Rhein -- Herne- Kanaal.

Uitrit 7 Herten.	U70 Herten.	2
	U23 Verbinding met de 42 en de 45	

Herten ± 70.000 inwoners

- De plaats ligt in de landkreis Nordrhein-Westfalen,
- De plaats is voor het eerst genoemd in de 10de eeuw en kreeg pas in 1936 zijn stadsrechten,
- Evenals de andere plaatsen in de omgeving is hier de steenkoolwinning (ook metaalindustrie) de belangrijkste bron van inkomsten.
- De kledingindustrie speelt hier echter ook een niet onbelangrijke rol.

Hohenhorst.	✕	🚰	🚻	2
--------------------	--	--	--	--

Uitrit 8 Autobahn Kreuz: Recklinghausen.	2	43 Wuppertal.	2
	43	43 Münster.	

Autobahn-Kreuz Recklinghausen

- Een belangrijke kruising voor de Nederlandse verkeersdeelnemer,
- daar de A2 hier de A43 kruist, die aansluiting geeft in noordelijke richting en bij Autobahn-Kreuz Munster Sud de A1 bereikt,
- die naar Noord Duitsland loopt (Bremen/Hamburg).
- In zuidelijke richting naar Bochum en Keulen.

Bochum ± 370.000 inwoners.

- Belangrijk centrum voor de kolenmijnbouw.
- Belangrijkste industrieën: staal- en ijzer- en chemische-industrie.
- Enkele grote bier brouwerijen.
- Sinds 1965 universiteitsstad.
- Belangrijke opleidingen in de technische sector.
- Administratief centrum voor vele bedrijven uit het Ruhrgebied.

Uitrit 9 Recklinghausen-Süd.	Herne Castrop-Rauxel.	2
	Recklinghausen.	

Recklinghausen

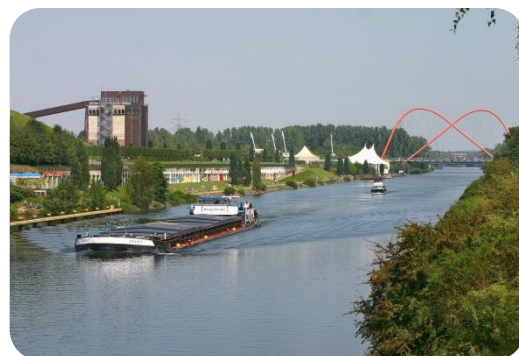
- Industriestad met ± 127.000 inwoners.
- Ook de schoenindustrie is er van enige importantie.
- Industrieel centrum met machinebouw, chemische en textielindustrie. Aanzienlijk verkeersknooppunt (wegen, spoor- en waterwegen).
- Er zijn verschillende hogescholen, een astronomisch observatorium (met planetarium), een iconenmuseum (1954), een stedelijke kunstgalerie en een dierentuin.
- Jaarlijks Ruhrfestspiele (sinds 1947) in het Ruhrfestspielhaus (1965). St.-Petruskerk (13de eeuw; verbouwd 16de eeuw).
- De plaats kreeg in 1236 reeds stadsrechten en was in het rijk van Karel de Grote reeds een bekend punt, daar deze er een "Koningshof" had laten bouwen.
- In tegenstelling met de meeste andere steden in het Ruhrgebied een stad met een historisch verleden, waarvan een deel van de oude vestingwerken nog getuigen.
-

Uitrit 10 Recklinghausen-Ost.	Suderwich.	2
	Röllingshausen.	

- Ligt aan het Rijn–Hernekanaal,
- Industrieel centrum met machinebouw, chemische en textielindustrie.

Rhein-Herne-Kanaal

- Dit kanaal ligt voor het grootste gedeelte in de deelstaat Nordrhein-Westfalen en in het Ruhrgebied,
- Is in 1914 voor de tweede Wereldoorlog in gebruik genomen;
- Het kanaal vormt de verbinding tussen de Rijn bij Duisburg-Ruhrort en het Dortmund-Eemskanaal bij Herne;
- Is maar 45,6 km lang (incl. het Duisburger Hafenkanaal); 3,5 m diep; en heeft zeven sluizen.
- Het kanaal is van belang voor (zwaar) transport en voor de koelwatervoorziening in het Ruhrgebied.

Dortmund-Ems-Kanaal

- Dit kanaal is aangelegd tussen Dortmund en Emden.
- Heeft een totale lengte van 269 km.
- Het kanaal is in 1899 aangelegd en verbindt het Ruhrgebied met de Noordzee.
- Hierdoor is Emden een belangrijke zeehaven geworden.

Duitsland Deel 2

Oberhausen Berlijn

Deel 1 - De A2 van ABK Oberhausen - ABK Dortmund (A45);

Deel 2 - De A2 van ABK Dortmund (A45) - ABK Hannover (A7);

Deel 3 - De A2 van ABK Hannover (A7) - ABK Magdeburg (A14);

Deel 4 - De A2 van ABK Magdeburg (A14) tot aan Berlijn

[Naar het begin van de pagina](#)

Uitrit 11 Henrichenburg-Herne	B235 Datteln - Lüdenhausen.	2
	Aansluiting met de 42 uitrit 26 en de 45	

Herne ± 106.000 inwoners.

- Belangrijk is de metaalindustrie, die zich o.a. bezighoudt met de bouw van machines voor de kolenmijnbouw ook de optische- en textielindustrie geeft aan duizenden werk.
- d.m.v. het Rhein-Herne-Kanal, dat aansluit op het Dortmund-Ems-Kanal, heeft de stad een waterverbinding met de Rijn en het noorden van Duitsland.
- Vele kolenmijnen in en om de stad.
- Bekend is het Emschertalmuseum in Herne waar o.a. een overzicht van stook inrichtingen en kachels over een periode van 2000 jaar.
- Het oudste stuk is een gemetselde " Ofen " uit het jaar 100 n.Chr.
- Deze is gevonden in een Romeinse bodemverwarming in Xanten am Rhein.

Uitrit 12 Autobahn Kreuz: Dortmund-Noordwest.	2	45 Sauerland Route.	2
	45	Frankfurt 5 Aschaffenburg 3	

Uitrit 12 Dortmund-Mangede	Mengede. Waltrop.	2
-----------------------------------	--------------------------	--

Dortmund ± 700.000 inwoners.

- Belangrijke ijzer- en staalindustrie.
- De andere belangrijke industrieën zijn elektrotechnische,- machinebouw- en spoorwegmateriaal industrie.
- Centrum van het grootste steenkolenbekken van het land Westfalen.
- De haven van de stad behoort met die van Duisburg tot de grootste en drukste binnenhavens van Duitsland.
- Belangrijk verzorgingscentrum voor het Ruhrgebied.
- Van betekenis zijn voorts de groothandel en de belangrijke veemarkten.
- Als zaken centrum behoort Dortmund tot de belangrijkste steden van Westfalen.

- Voor de sportwereld is de in 1952 gereedgekomen "Westfalenhalle" die met de "Deutschland halle" in Berlijn en de Olympiahalle" in München tot de grootste sporthallen van Duitsland kan worden gerekend, van grote betekenis.
- De stad is ontstaan als versterking aan de route van de Rijn naar de Wezer en Elbe.
- Zeer belangrijk is ook de bierindustrie.(DAB)
- In W.O. II voor 90% verwoest.

Uitrit 13 Dortmund-Nordost.	B236 Lünen.	2
	B236 Dortmund Centrum.	

- Dortmund is verzorgingscentrum voor een gebied met ruim 3,5 miljoen inwoners en heeft onderwijsinstellingen en instituten op velerlei gebied (o.a. een universiteit en het beroemde Max Plankinstituut voor arbeidsanalyse).
- Er zijn diverse musea, o.a. het Museum am Ostwall (o.m. expressionistische en hedendaagse kunst) en het Brouwerijmuseum.
- Uitgebreide sportaccommodatie.

Uitrit 14 Dortmund-Lanst.	Lünen – Oberaden.	2
	Kurl - Asseln.	

Stadsbeeld van Dortmund

- De oude stad, omgeven door wandelwegen (tot 1863 omwalling), is zakencentrum.
- De in de Tweede Wereldoorlog verwoeste binnenstad is in moderne stijl herbouwd.
- Herbouwd of gerestaureerd zijn: de gotische Reinoldikirche (in het interieur Zuid-Nederlands gesneden altaar uit ca. 1425).
- De Marienkirche (basilica uit 1220; Maria-altaar van Konrad von Soest, ca. 1420),
- De hallenkerk Sankt Petri (14de eeuw) en de laatmiddeleeuwse kerk Sankt Johannes der Täufer.
- Bekend is de 220 m hoge Fernmeldeturm, met een draaiend restaurant op 140 m hoogte.
- Van de moderne bouwwerken zijn o.m. de Westfalenhalle (1952), het stedelijk theater (1965) en de Spielbank (1985) vermeldenswaard.

Uitrit 15 Kamen-Bergkamen.	B61 U42 Lünen U44 uitrit 12	2
	2	2
	B61 Kamen - Unna.	

Bergkamen

- Links van de weg gelegen steenkolenmijnstad en evenals Kamen een industrieplaats.
- Ter plaatse een elektriciteitscentrale die gestookt wordt met steenkoolgruis waarbij de uitlaatgassen op voorbeeldige wijze binnen de toegelaten grenzen worden gehouden.
- Hetzelfde geldt voor het fabriekslawaai.
- Het is het eerste bedrijf in Duitsland geweest dat een zuiveringsinstallatie voor de reiniging van de gassen die door de schoorstenen de fabriek verlaten, heeft doen plaatsen, waarbij de reiniging zover is doorgevoerd, dat de gassen de lucht niet meer verontreinigen (kostbaar:).

Uitrit 16 Autobahn Kreuz: Kamener.	2 1 Köln – Puttgarden.	2
	1	

Uitrit 17 Bönen.	Bönen.	2
	U17 via de B61 naar Hamm.	

Sauerland

- De attracties van het Sauerland als vakantiegebied zijn de prachtigste vakwerkdorpjes, beboste bergtoppen van 300-800 meter hoogte, vele stuwmeren, een gordel met druipsteengrotten en in het noorden een groene hoogvlakte.
- De bergflanken zijn traditioneel vooral in trek bij wandelaars.
- De hellingen in de hogere delen van Sauerland trekken 's winters vele ski – langlauf en andere wintersportliefhebbers en zijn 's zomers meer en meer het domein van mountainbikers.

- De hoogvlakte bij Brilon en de streek rond Soest zijn zeer geschikt om te fietsen en te kanoën.
- De natuur heeft een belangrijke rol gespeeld in de geschiedenis van dit tussen de steden Hagen, Siegen en Korbach gelegen gebied, dat ongeveer zo groot is als de provincies Noord- en Zuid-Holland bij elkaar.

Uitrit 18 Hamm.	Autobahnhof voor vrachtwagens reparatie(s) mogelijk	2
	B63 Hamm – Werl.	

Hamm ± 186.000 inwoners

- De stad Hamm ligt op een afstand van 7 km noordelijk van de afrit.
- Industrie: ijzergieterijen en walswerken; machine- en textiel fabrieken.
- Gelegen aan de rivier de Lippe en het Datteln-Hamm-Kanal.
- Alvorens afscheid te nemen van het Ruhrgebied nog een enkele opmerking er over!
- In de eerste plaats zal het de lezer duidelijk zijn dat bij het geven van explicatie het onmogelijk is van alle plaatsen die gepasseerd worden wat te vertellen.
- Het zou een eentonig verhaal worden en het is niet zo gemakkelijk op het juiste moment de goede explicatie te geven.
- Het ligt meer in de rede bij het berijden van het traject van de A 2 door dit gebied zich te beperken tot een algemeen overzicht van het Ruhrgebied.
- De kolenwinning en de metaalindustrie dienen daarbij de nadruk te krijgen.

Over de steenkoolwinning nog het volgende

- De steenkoollagen in de bodem van het Ruhrgebied behoren tot de Noordwest-Europese steenkolengordel die loopt van de omgeving van Osnabrück tot in Engeland, een afstand van ongeveer 700 km.
- De breedte van de gordel is ongeveer 200 km.
- Precieze schattingen over de kolenvoorraad in Duitsland zijn niet te maken, doch er wordt van uitgegaan dat deze voorraad in het kolengebied van Westfalen, waartoe het Ruhrgebied behoort, 48 miljard ton bedraagt.
- Bij een jaarlijkse productie van 130.000.000 ton, zou dat betekenen dat de voorraad voor de eerste 300 tot 400 jaar voldoende zou zijn.
- De schatting gaat uit van een winning tot op een diepte van 1200 meter en de huidige ter beschikking staande technische middelen.
- Ook de hoeveelheid die jaarlijks worde gebruikt, is in deze natuurlijk een belangrijk gegeven.
- Genoeg hierover en we gaan de beschrijving in de richting Hannover vervolgen.

Juist voor de volgende uitrit passeren we het Datteln-Hamm-Kanal en de rivier de Lippe.

Datteln-Hamm-Kanal

- Het kanaal is 50 km lang en verbindt Hamm en omgeving met het Dortmund-Ems-Kanaal en dus met Noord Duitsland en via het Wesel-Datteln-Kanal met de Rijn en daarmee met de Noordzee
- Is in 1914 in bedrijf genomen.

 Rhynern. km 398	Rhynern. km 398
--	--

De rivier de Lippe

- Is een rechter zijrivier van de Rijn.
- Heeft een lengte van 228 km en ontspringt in Bad Lippspringe.
- Ontspringt uit een onderaardse bron.
- Komt bij Wesel in de Rijn.

Uitrit 19 Hamm-Uentrop.	Hamm – Lippetal.	2

Hamm – Uentrop

- Rechts van de weg zijn de koeltorens te zien van de kerncentrale "Hamm-Uentrop".
- Het is een centrale die werkt met "Thorium - Hochttemperatur".
- Aangezien Thorium veel vuldiger voorkomt dan Uranium mag worden verwacht dat deze stof het uranium als brandstof voor kernreactors, zal verdringen.
- De koeltorens van deze centrale zijn van een afwijkend model.
- Het is namelijk een staaldraadconstructie opgehangen aan een 178 meter hoge betonnen mast (Pylon)
- De leverancier van deze constructie is de firma Krupp.

Uitrit 20 Beckum.	B475 Beckum – Lippetal.	2
	B475 Ennigerloh – Warendorf.	

Beckum

- Kruising met de B 475 die loopt van de stad Rheine naar de stad Soest aan de A44 (Unna - Kasel).
- De plaats Soest ligt 27 km ten zuiden van de uitrit in het vruchtbare gebied "de Soester Bórde".
- De plaats Beckum ligt op 2 km afstand rechts van de uitrit.
- Neu Beckum ligt direct links van de weg.
- De weg loopt nu door een aardig landschap de "Beckumer Berge" geheten.

Vellern. km 374	 	2
------------------------	---	--

Uitrit 21 Oelde.	Oelde.	2
	Diestedde - Schloss Krassenstein.	

Oelde

 ± 29.000 inwoners

- De stad ligt in de kreis Warendorf in Nordrhein-Westfalen.
- Bekendheid in de meubelindustrie.
- Zeer veel vakwerkhuizen waarbij het belangrijkste bouwwerk de Wallfahrtskirche is

Uitrit 23 Rheda-Wiedenbrück.	B64 Wiedenbrück – Rietberg.	2
	B64 Rheda.	

Rheda ± 41.000 inwoners

- Om in de toekomst de snelheid van de treinen te kunnen verhogen tot ongeveer 300 km per uur, heeft de DB in Rheda een onderzoeksproject gestart, waar proeven worden genomen met diverse materialen voor de opbouw van de spoorbaan.
- Het project geniet de belangstelling van spoorwegexperten uit de gehele wereld.
- Het is een industrieplaats.

Wiedenbrück ± 16.000 inwoners

- Gelegen in oostelijk Munsterland aan de rivier de Ems.
- In de laatste oorlog onbeschadigd gebleven, waardoor het middeleeuwse stadsbeeld met prachtige oude vakwerkhuisen bewaard is gebleven de plaats is ruim 1000 jaar oud.
- Ter plaatse de bekende Campingwagen fabriek "Westfalie-Werke" een familiebedrijf met ruim 800 werknemers.
- Sinds de start in 1968 werden reeds meer dan 70.000 campingwagens en 100.000 aanhangers gebouwd.
- Voor de vervaardiging van de interieurs van de wagens werd een eigen meubelfabriek gebouwd.
- Bij de uitrit wordt de rivier de Ems gekruist, die ten noorden van de stad Paderborn ontspringt in de "Die Senne", en na een loop van 370 km in de Dollard stroomt.
- Na de uitrit kruising met de B61, de belangrijke Bundesstrasse die loopt van de stad Minden naar het Ruhrgebied.

   Gütersloh km 351	Gütersloh km 351 2
---	--

Uitrit 24 Gütersloh.	Gütersloh.	2
-----------------------------	-------------------	--

Gütersloh □ ± 322.000 inwoners.

- Het stadsgebied van Gütersloh is even groot is als dat van Frankfurt.
- De stad is vooral bekend geworden door de firma Bertelsmann, één der grootste drukkerijen en uitgeverijmaatschappijen van de BRD.
- Ook de firma Miele is ter plaatse vertegenwoordigd.
- In het mooie stadspark vindt men de bekende botanische tuin.
- In het centrum nog enkele oude vakwerkhuisen.

III Kiosk Niedergassel. km 338	Kiosk Obergassel km 338 III	2
--	---	--

Uitrit 25 Autobahn Kreuz: Bielefeld.	2	33 Verbindingsnelweg met de	2
	33	44 Unna naar Kassel.	

Uitrit 26 Bielefeld-Sennestadt.	B68 Brackwede – Bielefeld. Sennestadt.	2
--	--	--

Sennestadt ± 19.000 inwoners

- Satellietstad van Bielefeld aan de zuidelijke punt van het Teutoburger Wald gelegen (direct naast de weg).
- De Autobahn kruist nu het Teutoburger Wald, een heuvelketen tussen de Ems en de Weser, met als hoogste top de "Völmerstod" (468 m).
- Het westelijke deel is het Tecklenburgerland een door Nederlanders druk bezocht vakantiegebied.
- Het is waterscheiding tussen Weser en Rijn, het gebied is ongeveer 110 km lang en 5/15 km breed.
- Het gebied rechts van de weg heet het "Lippischer Wald" en loopt tot de stad Detmold (27 km).

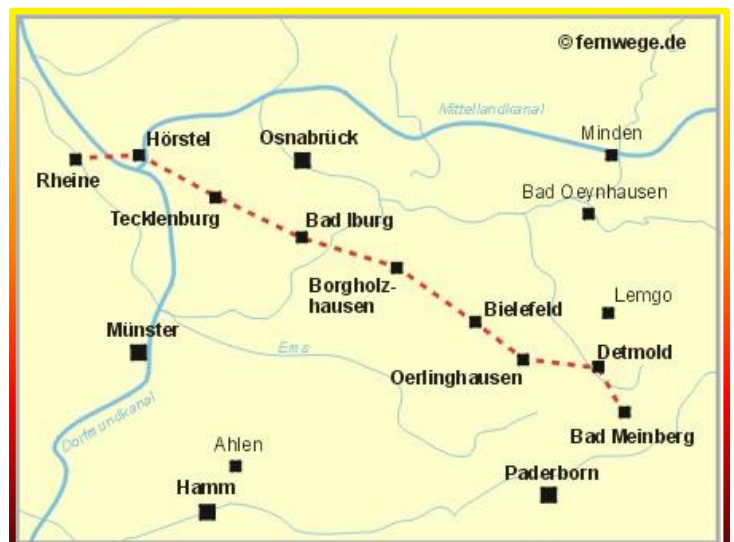
- Het kan als een verlenging van het Teutoburger Wald worden beschouwd.
- In het jaar 9 na Chr. vond hier een veldslag plaats tussen de Cherusken en de Romeinen.
- Het "Hermanns - Denkmal" bij Detmold herinnert aan deze slag.

Algemeen

- Het Teutoburgerwald is een langgerekte, smalle en beboste heuvelrug in het midden van Duitsland, oostelijk van de Nederlandse stad Enschede.
- De hoogte van de heuvels varieert van 100 meter in het westen tot bijna 500 meter in het oosten.
- Over de kam van het Teutoburgerwald loopt de Hermannsweg, een langeafstandvoetpad van ongeveer 170 km lengte.

De Hermannsweg

- 'Hermann' is de Duitse naam voor Arminius - afkomstig uit de Germaanse stam der Cherusken .
- die 2000 jaar geleden in deze contreien een Romeins leger, onder leiding van veldheer Varus, versloeg.
- Dit bracht de toenmalige Romeinse keizer Augustus tot zijn vermaarde uitroep: "Varus, Varus, geef mij mijn legioenen terug !".
- De wanhopige Varus pleegde vervolgens zelfmoord.

- Het schijnt dat onze oosterburen deze voor hen zo succesvol verlopen veldslag zo'n beetje beschouwen als het begin van hun nationale geschiedenis.
- In ieder geval staat iets buiten de in het Teutoburgerwald gelegen stad Detmold - bovenop een hoge heuveltop - een druk bezocht, reusachtig standbeeld van 'Hermann' op een al even reusachtige sokkel: het Hermannsdenkmal.
-

Uitrit 27 Bielefeld-Centrum.	B66 Bielefeld.	2
	B66 Lemgo.	

Bielefeld □ ± 324.000 inwoners

- Grote industriestad : naaimachines; rijwielen; boekhoudmachines; kasregisters en tegenwoordig ook elektronische kantoormachines.
- Ook de levensmiddelenindustrie van de bekende **Dr. Oetker** is voor de stad van grote betekenis.
- Tijdens de tweede wereldoorlog zwaar beschadigd en in de periode daarna zeer modern opgebouwd (ondergrondse warenhuizen).
- Enkele historische monumenten zijn bewaard gebleven zoals de burcht Sparrenburg uit de 13de eeuw en meerdere oude vakwerkhuisen a/d Alte Markt (deels na restauratie).
- Enkele bekende musea ter plaatse, Deutsches Spielkartenmuseum, Apothecken-Museum en Bauernhausmuseum.
- Gebouwen van de voormalige "Ravensberger Spinnerei AG", die destijds de belangrijkste spinnerij van Duitsland was en tevens de eerste "industriële Grossbau" in Westfalen, vallen onder "monumentenzorg" en zijn in gebruik bij de firma Dr. Oetker de voedingsmiddelenfabriek van de Fa. Dr. Oetker is één van de grootste en oudste in deze branche, ter wereld
- Wereldbekend is de inrichting Bethel (in het Hebreeuws = huis van God).
- Inrichting voor lijdens aan epilepsie, gesticht door Ds. Friedrich Christian Karl von Bodelschwingh in 1866
- Er werd het systeem van aparte paviljoens toegepast de gebouwen zijn talrijk en vormen een stad in een stad.
- De uit deze inrichting voortgekomen inrichtingen voor arbeidstherapie staan in Wilhelmsdorf ten zuiden van Sennestadt en zijn wereldberoemd.

Rivier de Ems

- Ontspringt in het Teutoburger Wald vlakbij de plaats Bielefeld.
- De rivier stroomt noordwestelijk door Nedersachsen.
- Na 370 km mondt de rivier ten zuiden van Emden uit in de Dollart (Noordzee).
- Aan het einde van de 19de eeuw werd de rivier 69 km gekanaliseerd.
- Na 1940 werden er aan de Ems Olie en Aardgasvelden gevonden.

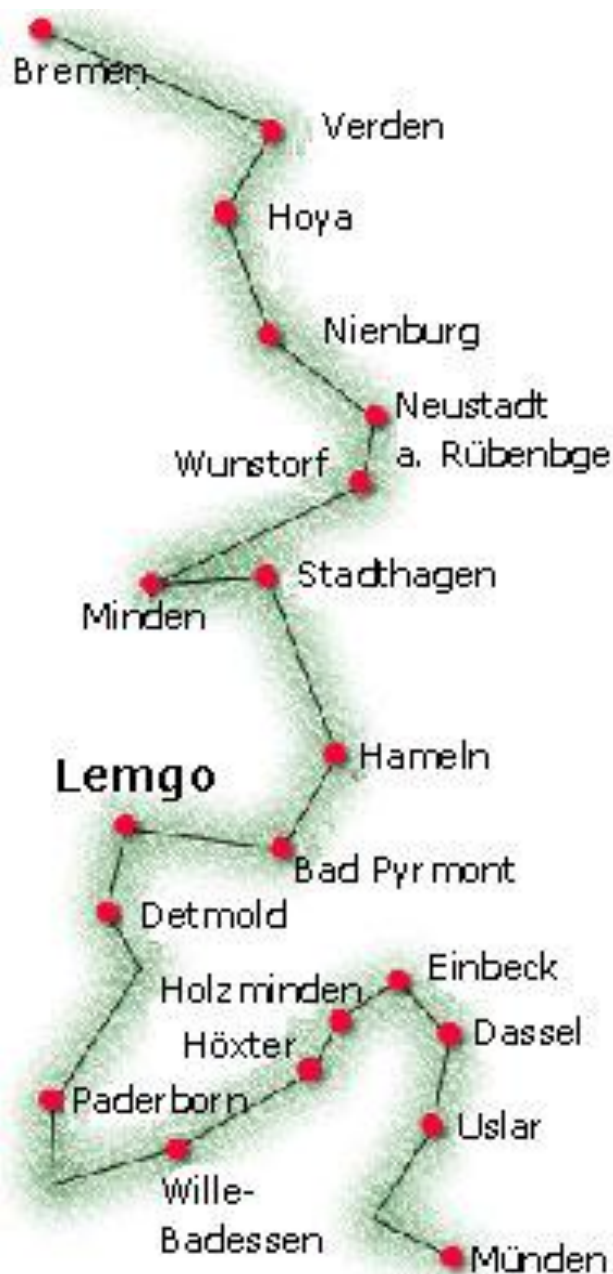
Uitrit 28 Ostwestfalen-Lippe	Straße der Weser Renaissance Toeristische Route	2
	Lemgo - Bad Salzuflen.	

Het Teutoburger Wald

- Ten noorden van het Münsterland, deel uitmakend van het Weser Bergland, ca. 120 km lang, 7–15 km breed; hoogste top: Velmerstod (468 m).
- De rug strekt zich uit in noordwestelijke richting van het Eggegebirge naar Oerlinghausen (Lippisches Wald) en Bielefeld (Osning) tot Tecklenburg, zuidoostelijk van Osnabrück (Iburger Wald).
- Hij vertoont vele diepe insnijdingen en is vnl. begroeid met loofbossen.
- Het Teutoburger Woud is een geliefd toeristenoord.

De Weser Renaissance Route

- De Europese stijl van de Renaissance in de 16e en 17 Eeuw in de regio Weser ervaren een specifieke uitdrukking.
- Bijna nergens anders in Midden-Europa in deze periode gebouwd werden zoals zo vele renaissance gebouwen in de Weser regio.
- Vooral bij het midden-en hogere Weser menigte de gebouwen die nog steeds voor het grootste deel en de vorm het gezicht van het landschap.
- Deze bijzondere architectonische geschiedenis zijn de basis voor de Weser Renaissance Route, die loopt van Bremen naar Hann-Münden en is verdeeld in drie secties.
- De geschiedenis van de cultuur periode is in de [Weser Renaissance Museum Schloss Brake](#) , Lemgo getoond.

Uitrit 29 Herfort-Bad Salzuflen.	B239 Herfort - Bad Salzuflen.	2
	U85 Herfort.	

Bad Salzuflen ± 55.000 inwoners.

- Direct rechts aan de route gelegen.
- Één van de mooiste plaatsjes tussen het Teutoburger Wald en het Weserbergland.
- Is badplaats door de 3 koolzuurhoudende bronnen van 23 tot 37 graden cel. en 3 zoutwaterbronnen.
- Interessant zijn de muren gemaakt van takken, waarover het zoute bronwater loopt, zodat voorbijgangers de zilte lucht inademen (zgn. Salinen).

   Herfort km 313	Herfort km 313 2
---	--

Uitrit 30 Herfort-Ost.	Herfort Ost.	2

Herford ± 66.000 inwoners.

- Belangrijke industriestad : textiel-; meubelen-; chocolade- en suikerwerkindustrie.
- Binnen de oude vestingmuren uit de middeleeuwen valt de abdij bij de Munsterkerk op evenals de Jacobí- en St. Johanniskerk.
- Gelegen tussen het Teutoburger Wald in het zuiden en het "Wiehegebirge" noordelijk van de stad gelegen.
- In Herford werd de bekende "Barokbouwmeester "Póppelmann geboren.
- Hij werkte als bouwmeester in Wenen, Rome en Parijs . zijn meest bekende werk is de **Zwinger in Dresden**, één van de meest originele gebouwen van de Duitse barok.

Uitrit 31 Vlotho-Exter.	Exter.	2
	Vlotho.	

Vlotho-Exter ± 22.000 inwoners.

- De plaats is een erkende luchtkuuroord en standplaats van de gezamenlijke Europesche studieboeken.
- Het stadsbeeld bestaat voornamelijk uit vakwerkhuisen.
- Einde van de 13de eeuw kreeg de stad zijn stadsrechten.

- Rechts aan de uitrit staat een "Autobahn kirche".
- Het is een klein vriendelijk aandoend Evangelisch kerkje, dat doorlopend is geopend.
- Diensten : dagelijks om 18 uur en op zondagen om 8 en 10 uur.
- Vanaf deze uitrit is de badplaats Bad Oeynhausen, 4 km links van de route gelegen bereikbaar
- In het gebied tussen het Teutoburger Wald en het noordelijk hiervan gelegen Wiehengebirge, vindt men vele geneeskrachtige bronnen en de streek wordt in de volksmond dan ook wel de "Deutscher Heilgarten" genoemd.
- Men vindt er 30 zgn. "Heilbäder", waaronder Eilsen, Pyrmont, Bad Oeynhausen, Bad Salzuflen, Driburg en Meinberg.

Uitrit 32 Autobahn Kreuz: Bad Oeynhausen	2	30	Bad Oeynhausen - Osnabrück - NL	2
	30			

Bad Oeynhausen ± 48.500 inwoners

- De geneeskrachtige waterbron werd in 1924-1926 aangeboord op een diepte van 725 meter.
 - Het water heeft een temperatuur van 35,4 graden.
 - De bron brengt 8500 liter water per minuut bovengronds.
 - Omringende bergruggen zorgen voor een prettig klimaat in deze bekende badplaats.
 - De plaats is gericht op behandeling van gebruikers van rolstoelen en is vrijwel "drempelvrij" en men spreekt dan ook wel van de "stad zonder stoepen".
-
- Reeds in 1848 werd de grondslag gelegd voor de huidige badplaats, toen Freiherr von Oeynhausen als directeur van een zoutwinningbedrijf liet boren naar "zoutsteen" om de productie van zijn bedrijf te kunnen opvoeren.
 - Hij boorde toen al een koolzuur en keukenzout bevattende bron aan.

- Thans zijn 4 koolzuurhoudende bronnen in gebruik met temperaturen van omstreeks 35 graden cel., daarnaast 2 keukenzout houdende bronnen en 1 chloorcalcium houdende bron de "Wittekindbron" geheten.
- De belangrijkste is echter de "Jordanssprudel", spuit tot 52 m hoogte!.
- De stad heeft een bekend museum het "Norddeutsche Auto- und Motorradmuseum" met meer dan 180 antieke auto's.
- Ook het "Wesersagenmuseum" (vergelijkbaar met de Efteling) is zeer bekend.

De rivier de Weser

- Ontstaat uit samenvloeiing van de rivieren de Werra en de Fulda bij de plaats Münden even ten noorden van de bekende stad Kassel gelegen.
- Gerekend vanaf Münden is de rivier tot de monding in de Noordzee bij Bremerhaven 451 km lang (volledig bevaarbaar).

Uitrit 33 Porta Westfalica.

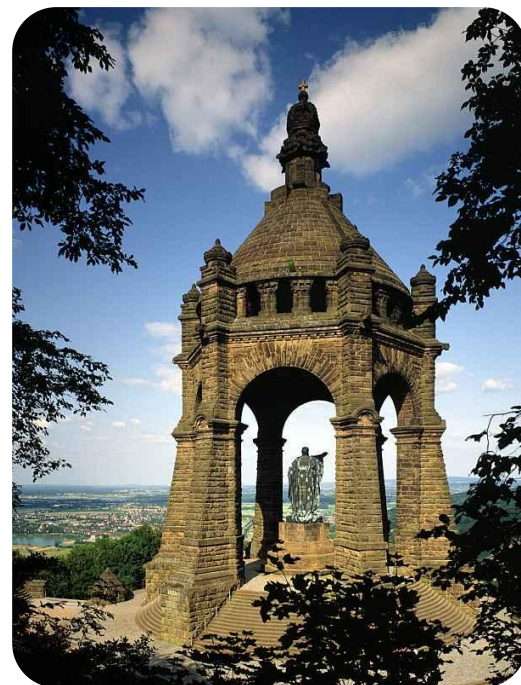
U1 Porta Westfalica.

U16 Uffeln Westtallerstraße .

2

Porta Westfalica

- Op de noordelijke oever van de Weser ligt de plaats Barkhausen en op de zuidelijke oever de plaats Hausberge, die onderdeel vormen van de nieuw ontstane stad Porta Westfalica.
- De Porta Westfalica is de engte tussen de uitlopers van het Wiehengebirge en de bergen van het Weserbergland.
- Het is de plaats waar de Weser doorstroomt en in het verre verleden de Germanen strijd leverden met de Romeinen.
- Op de Wittekindsberg (270 m) op de noordelijke oever staat het "Kaisersdenkmal" gebouwd in de jaren 1892-1896 ter ere van Kaiser Wilhelm I.
- Het monument bestaat uit twee terrassen met daarop het koepelgebouw dat 51 m hoog is en waarop het 7 meter hoge standbeeld van Wilhelm I staat.

Uitrit 34 Veltheim-Minden.	Veltheim.	2
	Toeristische route – Westtallerstraße	

Minden ± 84.000 inwoners

- Zeer oude stad, die zich ontwikkelde rond de Domkerk uit de 11de eeuw en in 803 reeds centrum werd van het dan gestichte bisdom.
- De stad heeft vele oude gebouwen en kerken.
- De industrie heeft chemische- en glasfabrieken en ook de machinebouw is niet onbelangrijk.
- De bloeiende handel van de stad was aanleiding lid van de "Hanze" te worden (16de eeuw).
- Een technische prestatie van de eerste orde is het aquaduct, waarmee het Mittellandkanaal over de rivier de Weser gevoerd wordt.
- Het is 375 m lang en wordt tot de grootste bruggen bouwwerken van Europa gerekend.
- De waterspiegel van het kanaal ligt 13 meter boven de Weser.
- De schepen worden in een lift 13 meter opgetild en in het water van de aquaduct geplaatst en na het passeren hiervan weer per lift (sluis) op het waterniveau van de Weser teruggebracht.
- Het Mittellandkanaal verbindt de Ems, Weser en de rivier de Elbe.
- De grens tussen de Bundesländer Nordrhein-Westfalen en Niedersachsen wordt gepasseerd.

   Bad Eilsen. km 279 2

Uitrit 35 Bad Eilsen-Hameln.	U16 Lunden – Seilendorf.	2
	B83 Toeristische Route Märchenstraße	

Bad Eilsen ± 1.900 inwoners

- Het gelijknamige plaatsje ligt noordelijk van de snelweg (1,5 km).
- Het dorp werd in 1794 door de vorstin Juliane gesticht en heeft een zwavel- en een modderbad.
- Zuidoostelijk van de uitrit ligt het dorpje.

Steinbergen ± 1.750 inwoners

- Gelegen op de zuidhelling van het Wesergebergte.
- Bezienswaardig is het plaatselijke "Schloss Grensburg" met zeer fraaie parken, waarin de "Hexenteiche" liggen, waarin vroeger vrouwen die van hekserij werden beschuldigd, de "waterproef" moesten ondergaan.
- Links is nu de "Idatum" op de top van de berg Harrl goed zichtbaar.

Via de uitrit 35 komt men op de B83 die direct de verbinding is met de op 22 km rechts van de weg liggende stad Hameln.

Hameln ± 60000 inwoners

- Hameln ligt deelstaat Neder-Saksen, aan de Weser.
- Met aanzienlijk toerisme, m.n. vanwege de sage van de Rattenvanger van Hameln.
- In dit verband zijn ter plaatse o.m. het Rattenfängerhaus (Weserrenaissance, 1602–1603, sinds 1802 bekend onder de huidige naam), de Rattenkrug, een vroeg gotisch pand (1250).
- Dat in 1568–1569 van een façade in de stijl van de Weserrenaissance werd voorzien, het stadsmuseum met o.m. een collectie betreffende de sage, en de Rattenfängerfestspiele te bezoeken.
- Daarnaast kan de stad bogen op vele monumentale vakwerkhuizen en panden in de Weserrenaissancestijl, w.o. het Hochzeitshaus (1610–1617), het Dempferhaus (1607–1608).
- Het slot Hämelschenburg, 10 km buiten de stad, werd in 1588–1599 gebouwd en is een van de grootste en meest typische bouwwerken in deze stijl.
- In het centrum de St. Nicolaikerkerk (oorspr. 12de eeuw). Münsterkerk St. Bonifatius, een gotische hallenkerk met resten van een romaanse voorganger (crypte, toren).

Rattenfängerstadt
Hameln

Uitrit 35		2
Grensovergang Nieder-Sachsen		

Nieder-Sachsen

- Neder-Sachsen, op zijn Nederlands is deelstaat van Duitsland, 47439 km².
- Met 7,6 miljoen inwoners hoofdstad: Hannover.
- Het zuiden wordt ingenomen door middelgebergte (Weserbergland, Harz), naar het noorden aflopend naar de Noord-Duitse laagvlakte (tot ca. 200 m).
- Voor de kust ligt een uitgebreid waddegebied, dat door de Oost-Friese Eilanden van de Noordzee wordt gescheiden.
- De belangrijkste rivieren zijn de Weser, de Eems en de grensrivier de Elbe.
- De grootste steden zijn Hannover, Brunswijk (Braunschweig), Oldenburg, Osnabrück, Salzgitter en Göttingen.
- Belangrijke havensteden zijn Wilhelmshaven, Cuxhaven en Emden.
- Het bergland is vnl. agrarisch (graan, suikerbieten, aardappelen); het noordelijke laagland behoort tot de belangrijkste veeteeltgebieden van Duitsland.
- De belangrijkste delfstoffen zijn aardolie, aardgas, steenkool, ijzererts en turf.
- De industrie omvat vnl. machinebouw, automobielconstructie en textielindustrie.
- De huidige deelstaat Neder-Saksen ontstond in 1946 door samenvoeging van de sinds de Tweede Wereldoorlog onder Brits bestuur staande Pruisische provincie Hannover en de landen Brunswijk, Oldenburg en Schaumburg-Lippe. Lippe-Detmold hoorde aanvankelijk ook bij Neder-Saksen, maar werd in 1947 bij Nordrhein-Westfalen gevoegd.
- Vanaf 1949 maakt Neder-Saksen als deelstaat deel uit van de Bondsrepubliek Duitsland

 Aumental. km 270	Aumental. km 270
---	---

Uitrit 36 Rehren.	2
--------------------------	--

Rehren

- Het gelijknamige dorp ligt links van de route.
- De uitrit biedt de mogelijkheid voor een bezoek aan het rechts van de weg liggende Natuurpark Weser-Schaumburg-Hameln resp. de Suntel.
- Het hoogste punt van de Suntel is de Hohe Egge (437 m).

Schafstrift km 363	
---------------------------	---

Uitrit 37 Lauenau.	B442 Bad Münster am Deister. Bad Nenndorf.	2
---------------------------	--	--

Lauenau

- Kruising met de B442, die in zuidoostelijke richting verbinding biedt met Bad Munder, een badplaats aan de Suntel en Deister gelegen ± 9000 inwoners.
- De uitrit kan ook worden benut voor een bezoek aan de stad Hameln gelegen tussen de Suntel en het Weserbergland (ongeveer 30 km).

Uitrit. 38 Bqad Nenndorf.	B65 Hamburg. B442 Wunsdorf.	2
----------------------------------	--	--

Bad Nenndorf

 ± 5.600 inwoners.

- Vakantieplaats.
- Bronnenbadplaats.
- Ter plaatse de "Bronnenkrater".
- Het is een kratervormige put met een bron in een kalk-zandsteenheuvel, waarvan het water de eigenschap heeft bloemen weken lang fris te houden
- De plaats is 150 jaren geleden als badplaats voor reumapatiënten bekend geworden.
- Alvorens we het gebied de "Deister" verlaten nog de volgende opmerking.

Saupark

- In het zuiden van dit gebied ligt vlak bij de plaats Springe het "Saupark" (30 km van de snelweg).
- In dit gebied sluit sinds 1835 een 16,5 km lange en twee meter hoge muur, een gebied van 1500 ha bosgebied af, waarin groot wild (herten, reeën en wilde zwijnen) in volle vrijheid leven.
- De autobaan loopt verder naar het noordoosten en kruist voor de volgende uitrit het Mittelland Kanal, en direct daarna de belangrijke spoorweg Hannover-Ruhrgebiet, tevens de verbinding van Hannover met de havenstad Bremen.

Uitrit 39 Wunstorf-Kolenfeld.	Wunstorf.	2
	Aansluiting naar de B65	

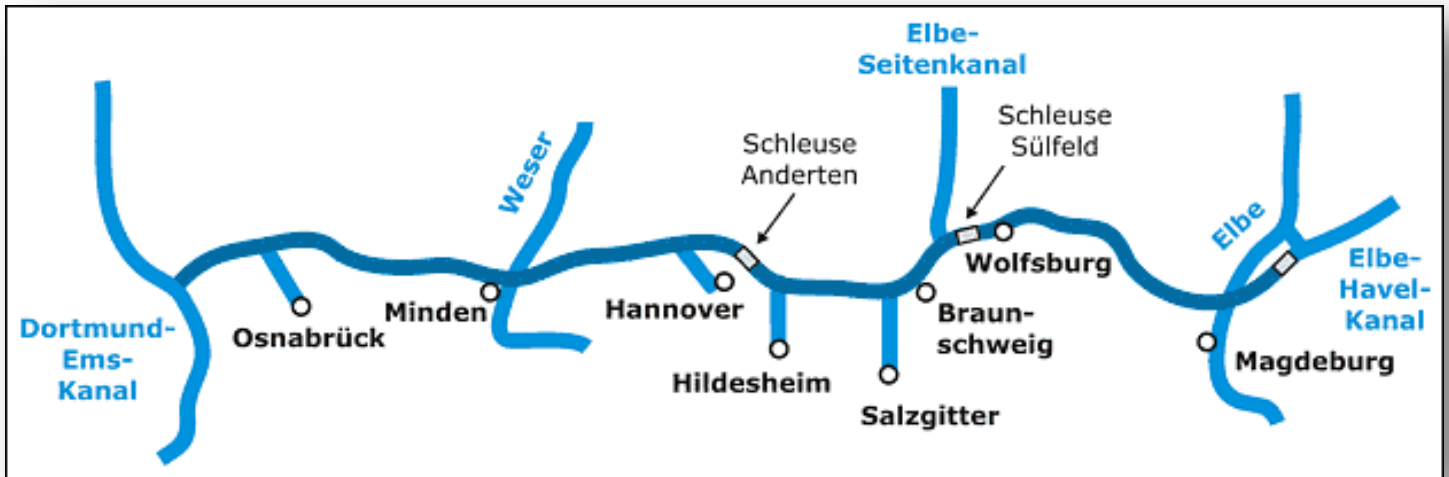
Wunstorf ± 16.500 inwoners

Ligt links van de Autobahn tussen de uitrit en het natuurpark.

- Het in dit gebied gelegen gelijknamige meertje is 8 km lang en 5 km breed en daarmee het grootste binnenmeer van noord Duitsland.
- Het vormt een belangrijk watersportgebied, doch de oevers zijn tot natuurreservaat verklaard, zodat een verdere bebouwing niet mogelijk is.
- Op het kunstmatig aangelegde eilandje heeft graaf Wilhelm zur Lippe een vesting laten bouwen (1761 - 1765), waarin nu een artilleriemuseum is ondergebracht.

Net voor de uitrit 40 passeren we het Mittellandkanaal

- Het kanaal is 325 km lang.
- Het is een oost-westverbinding tussen het Dortmund-Eemskanaal en de Elbe;

- Het is een onderdeel van de rechtstreekse verbinding tussen **de Rijn** en het **Ruhrgebied** enerzijds en het gebied van de **Midden-Weser, de Elbe** en het oosten van Duitsland anderzijds.
- De bodembreedte bedraagt 16–23 m, de diepte 2,50–3,10 m.
- Bij Minden wordt het kanaal via een 375 m lange brug over de Weser geleid.

Uitrit 40 Wunstorf-Luthe.	U36 Wunstorf.	2
	U13 Hannover.	

- Kruising met de B 441 die in oostelijke richting verbinding biedt met Hannover
- In westelijke richting met het Natuurpark "Steinhuder Meer" noordwestelijk van de snelweg gelegen.

Links van de Autobahn ligt op 2 km "Het Steinhuder meer"

- Heeft een oppervlakte van 29 km²
- Is het grootste binnenmeer van Nieder-Saksen.
- Is in 1974 samen gegaan met het natuurpark Steinderhuder Meer.
- Het meer heeft een diepte van ongeveer 1,5 meter.
- In het westen van het meer ligt het oude slot Wilhelmstein uit de 18de eeuw

Uitrit 41 Garbsen.	Garbsen.	2
---------------------------	-----------------	--

Garbsen ± 62.000 inwoners

- De plaats dient vooral als slaapstad van Hannover.
- Ligt aan het Mittellandkanaal en kreeg samen met de plaats Havelse in 1968 stadsrechten.

 Garbsen. Km 238	Garbsen. Km 238 	2
--	--	--

Uitrit 42 Hannover-Herrenhausen.	B6 Neustadt a. Rübenberge. B6 Hannover.	2
---	--	--

Uitrit 43 Autobahn Kreuz: Hannover- West .	352 7	352 Aansluiting met de 7 Autobahn Kreuz Hannover- Nord	2
---	--	---	--

Hannover ± 510.000 inwoners

Van oudsher belangrijk is de functie als verkeerscentrum.

- Er zijn vier havens (aan het Mittellandkanaal), spoorverbindingen met het achterland en de meeste grote steden in de buurt, een luchthaven (Langenhagen) en een metro (1965).
- Belangrijke handelsstad, industriële plaats van de eerste orde en niet te vergeten de stad met de grootste industriële jaarbeurs (Messe) ter wereld.
- In het "Grossraum Hannover." wonen meer dan 1 miljoen mensen gelegen aan de rivier de Leine, die dwars door de stad stroomt en het Mittelland Kanaal.
- Het is één van de weinige steden waar het groen van de omgeving ver in het stadsgebieden doordringt.
- Dit nog aangevuld met grote parken deze situatie is nog "aangevuld" met het kunstmatig aangelegde en 10 ha grote Maschpark.
- Direct ten zuiden van het Rathaus gelegen en de 80 ha grote "Masch-See".

- In de tweede wereldoorlog is de stad zo zwaar gebombardeerd, dat deze na 1945 geheel moest worden herbouwd.
- Het gevolg is geweest dat er een totaal nieuwe stad is herrezen.
- Niettemin vinden we toch een aantal oude gebouwen die voor het oorlogsgeweld gespaard zijn gebleven.
- **We vervolgen onze tocht in oostelijke richting en bereiken de uitrit Lehrte.**

Uitrit 44 Hannover-Langenhagen.	B522 Langenhagen Vliegveld – Wedemark	2
	Hannover Stadion Ricklingen.	

Hannover (vervolg) Geschiedenis

- Hannover wordt voor het eerst in 1150 vermeld als het marktplaatsje Honovere.
- Ze kreeg in 1241 stadsrecht en werd in 1636 hertogelijke residentie.
- Van 1837 tot de Pruisische inval in 1866 was Hannover hoofdstad van het gelijknamige koninkrijk, sinds 1949 is ze hoofdstad van de deelstaat Neder-Saksen.

Uitrit 45 Hannover-Bothfeld.		2
-------------------------------------	--	--

Hannover (vervolg)

- De belangrijkste onderwijs- en culturele instellingen zijn de universiteit (1978).
- de Hogeschool voor Muziek en Theater en diverse andere hogescholen en instituten (diergeneeskunde, medicijnen, pedagogie, planologie, toxicologie, enz.), het Max-Planck-Institut für Experimentele Endocrinologie.
- Diverse bibliotheken, de staatsarchieven, een dierentuin (sinds 1865).
- Een botanische tuin en een planetarium.
- Voorts zijn er verschillende theaters, een opera, een casino en een symfonieorkest.

Uitrit 46 Hannover-Lahe.	Hannover jaarbeurs.	2
---------------------------------	----------------------------	--

Prima uitrit naar het jaarbeurs complex, de dierentuin en stadscentrum.

Hannover (vervolg) Stadsbeeld.

- Ondanks de vrijwel totale verwoesting in de Tweede Wereldoorlog is dankzij restauratie of herbouw een aantal belangrijke historische gebouwen bewaard gebleven.
- In de oude binnenstad, gelegen aan de Leine, bevinden zich het Leineschloss (1637–1640, hersteld 1959–1962), voorheen zetel van de keurvorsten en koningen van Hannover.

Uitrit 47 Autobahn Kreuz: Hannover-Buchholz.	2	27		2
	37	7		

Duitsland Deel 3

Oberhausen Berlijn

Deel 1 - De A2 van ABK Oberhausen - ABK Dortmund (A45);

Deel 2 - De A2 van ABK Dortmund (A45) - ABK Hannover (A7);

Deel 3 - De A2 van ABK Hannover (A7) - ABK Magdeburg (A14);

Deel 4 - De A2 van ABK Magdeburg (A14) tot aan Berlijn

[Naar het begin van de pagina](#)

Uitrit 48 Autobahn Kreuz: Hannover-Ost	2	7 Hamburg - Kassel - Kempten	2
	7		

Uitrit 49 Lerhte.	B443 Burgdorf aansluiting met de B3	2
	B443 Lehrte / Sehnde.	

- De vele hoogspanningsmasten in deze omgeving houden verband met de "Lastenverteilungs-Zentrale der Preussen-Elektra" men kan wel zeggen het "zenuwknoppunt" van de stroomverdeling tussen Flensburg a/d Deense grens en Frankfurt am Main.
- Links van de weg nu het grote moerasgebied het "Altwarmbuchener Moor" terwijl naar het zuiden de grote hallen van een kalifabriek zichtbaar zijn.
- Het zout voor de kalifabricage is het in grote zoutlagen in de aarde voorhanden en wordt ook gebruikt als grondstof voor de chemische-industrie.

   Lehrter See km 206	Lehrte See km 206 	2
--	---	--

Uitrit 50 Lehrte-Ost.	Lehrte.	2

- **Lehrte** is een plaats in de Duitse deelstaat Neder-Saksen.
- Maakt deel uit van het district Regio_Hannover.
- Lehrte telt ongeveer ± 44.000 inwoners.

Uitrit 51 Hämelerwald.	B494 Hämelerwald.	2
	U16 Edemissen.	

- Hämelerwald is een stadsgedeelte van Lehrte in de regio Hannover.
- Het stadsgedeelte ontstond uit een spoorstation aan het nieuwe spoor Minden naar Magdeburg.
- Het gebied ligt tussen het Hämeler Wald en Hain.
- Het dorp heeft ± 4600 inwoners.
- Het Hämelerwald is 8,5 vierkante km groot.
- Per jaar wordt er ongeveer 4000 meter lengte aan bomen gekapt.
- Dit hout wordt voor parketvloeren gebruikt.

Uitrit 52 Peine.	B444 Peine.	2
	B444 U16 Edemissen.	

Peine

- Gelegen aan het riviertje de Fuhse en het Mittellandkanal.
- Industriële plaats ijzer (hoogovens, walsfabrieken en textielindustrie en ter plaatse de eerste petroleumraffinaderij van Duitsland (1881).
- In de omgeving wordt ijzererts gedolven en olie gewonnen, vandaar de vele "ja-knikkers".
- Ten zuiden van Peine ligt de grote stad Salzgitter.

 Zweidorfer Holz.Km 181	Zweidorfer Holz.km 181 	2
--	---	--

Uitrit 53 Braunschweig-Wattenbüttel	B214 Celle "Deutsche Fachwerkstrasse"	2
	U35 391 Station a.d.Hamburger strasse	

Braunschweig

 ± 270.000 inwoners.

- Het eertijds binnen de in de 14de eeuw aangelegde ommuring gelegen stadsdeel bevat verschillende architectonisch interessante bouwwerken na de Tweede Wereldoorlog gerestaureerd.
- Van de ruim 800 gotische en renaissance-vakwerkhuisen zijn er echter nog slechts ca. 100 intact.
- Gelegen ten noorden van het "Naturpark Harz" in een vruchtbare vlakte.
- Gezien de ligging op de kruising van belangrijke handelswegen reeds vele eeuwen een belangrijke handelsstad.
- Cultureel centrum voor wijde omgeving.
- Eveneens centrum van wetenschap, het is één van de " Deutsche Forschungsund Versuchsanstalt für Luft und Raumfahrt ".
- Verder grote industriestad.
- **De rivier de Oker wordt gekruist.**
- Het is een linker zijrivier van de Aller en is 105 km lang.

De rivier de Oker

- Zijrivier van de Aller 105 km lang, ontspringt in de Harz.
- In de bovenloop wordt het water opgestuwd door een 67 meter hoge stuwdam.

- Het stuwmeer heeft een inhoud van 50.000.000 m³.
- Het water wordt gebruikt voor de opwekking van elektriciteit en regeling van hoge waterstanden.

Voor de volgende uitrit wordt ook nog het Mittelland-Kanal gepasseerd.

Mittellandkanaal

- Het kanaal is 325 km lang.
- Het is een oost-westverbinding tussen het Dortmund-Eemskanaal en de Elbe.
- Loopt van Duisburg naar Maagdenburg (in de voormalige DDR).
- Het is een onderdeel van de rechtstreekse verbinding tussen de Rijn en het Ruhrgebied enerzijds en het gebied van de Midden-Weser, de Elbe en het oosten van Duitsland anderzijds.
- De bodembreedte bedraagt 16–23 m, de diepte 2,50–3,10 m.
- Bij Minden wordt het kanaal via een 375 m lange brug over de Weser geleid.

Uitrit 54 Braunschweig-Hafen	Hafen	2

Geschiedenis Braunschweig.

- Onder de bescherming van de burchten van hertog Bruno en zijn broer Dankward aan weerszijden van de Oker ontstonden in de 11de eeuw een vijftal handelsnederzettingen.
- De oudste waren Altewiek en de Altstadt.
- De Neustadt, Hagen en Sack ontstonden ten tijde van Heinrich der Löwe (Hendrik de Leeuw), die de vesting Dankwarderode uitbouwde en de dom stichtte.
- De kernen bleven lang zelfstandig maar werden in de 14de eeuw door ommuring verenigd.
- Toen Braunschweig met Magdeburg een leidende rol speelde binnen de Hanzesteden van de Saksische Liga, hadden de burgers het in de stad voor het zeggen.

Uitrit 55 Autobahn Kreuz: Braunschweig-Nord	2	Aansluiting met de 7	2
	391	Kempton	
	39	391 Gaat over in de 39	

Uitrit 56 Braunschweig-Flughafen.	Flughafen	2
--	------------------	--

"Braunschweig en Brunswijk"

- Dat we Braunschweig ook als Bronswijk kennen, wijst op een relatie tussen het vorstendom en ons land.
- Deze bestond in de 18de eeuw.
- Stadhouders Willem IV was gehuwd met Anna von Hannover: een telg uit het geslacht Braunschweig.
- Toen haar man in 1751 stierf, trad ze op als regentes voor de driejarige Willem V.
- Het voogdijschap werd na Anna's dood in 1759 overgenomen door de hertog van Braunschweig Wolfenbüttel.

Uitrit 57 Braunschweig-Ost.	B248 aansluiting met de 39 Wolfsburg	2
	B248 Braunschweig.	

Uitrit Braunschweig – Ost

- Goede verbinding met de stad Braunschweig voor uit het oosten komend verkeer.
- Kruising met de B 248, die Braunschweig verbindt met de A39 in noordelijke richting.
- In het dorp Wendhausen, slechts 1 km van deze uitrit staat de enige windmolen van Duitsland met 5 wieken.
- Met financiële hulp van de Volkswagen fabrieken werd de molen gerestaureerd en weer in bedrijf gesteld (links van de uitrit)

Uitrit 58 Autobahn Kreuz: Wolfsburg-Königsutter.	2	39 Wolfsburg – Braunschweig.	2
	39		

Wolfsburg ligt 16 km links van de Autobahn de stad waar de beroemde VW fabrieken ooit met de productie begonnen

VW geschiedenis

- Automobielfabriek die gesticht werd in 1938.
- Voortgekomen uit de in 1937 gestichte Gesellschaft ter voorbereiding voor het bouwen van de Deutsche Volkswagen.

- Het moest een eenvoudige en prijsgunstige auto worden die door het volk was te betalen.
 - De auto moest zoals in 1934 door Ferdinand Porsche was ontworpen in grote aantallen te maken zijn.
 - De naam van de auto was in de beginfase Kdf-wagen (zo genoemd door de nationale Parolen "**Kraft Durch Freude**").
-
- Beroemd werd de VW-Käfer maar tijdens het Nationalsozialismus werden er maar weinig auto's voor civiel gebruik gemaakt.
 - Dit omdat door de oorlog de fabrieken voor oorlogsdoeleinden nodig waren.
 - In 1945 werden de fabrieken aan de Bondsregering over gedragen en in 1949 werden de fabrieken door de Britse bezettingsmacht gecontroleerd.
 - In 1960 deelde men het bedrijfsvermogen op in een Actiengesellschaft (AG).
 - 20% werd eigendom van de staat 20% de deelstaat Niedersachsen en 60% werd geprivatiseerd.
 - In 1978 werd de productie van de VW-Käfer verplaatst naar Puebla in Mexico
 - In 1988 werden ook de staatsaandelen verkocht.
 - In 1990 was de productie van het gehele concern inclusief Audi (1965), Seat (1986), en Joint Ventures met Ford, Toyota, Skoda.

Uitrit 59 Königslutter.	Deutsche Ferienstrasse Alpen Ostsee	2

Königslutter ± 17.000 inwoners.

- Wordt omringd door het vriendelijk groene heuvelland van het

Naturpark Elm-Lappwald

- Waar akkeren weiland wordt afgewisseld met bosschages en heidevelden.
- De winning van kalksteen uit de Elm maakte de plaats al vroeg tot een bedrijvig handelsstadje.

- Het genoot bekendheid om zijn bier.
- In ruim zeventig brouwerijen werd het destijds vermaarde Ducksteinbier gebrouwen.
- Tot het eind van de 14de eeuw heette het oord Lutter.
- Het latere voorvoegsel verwijst naar koning Lofhar von Süpplinburg.
- Hij nam het initiatief tot de bouw van de imposante abdijkerk, die een drukbezocht bedevaartsoord werd.

Uitrit 60 Rennau.	Naturpark Kornturei.	2

Uitrit 61 Helmstedt-West.	B244 Velpke.	2
	B244 Helmstedt.	

Rechts van de Autobahn ligt met 28.600 inwoners Helmstedt.

- Gelegen tussen de Elm en Lappwald op de grens van de voormalige DDR.
- Enige industrie ter plaatse.
- Sinds 1945 grensplaats tussen de BRD/DDR. (tot de eenwording 3 oktober 1990).
- Stad is meer dan 1000 jaar oud en bezit meerdere vakwerkhuisen en oude kerken.

Uitrit 62 Helmstedt-Centrum.	Helmstedt Centrum.	2

Helmstedt ± 28.600 inwoners

- De stad ligt in de deelstaat Neder-Saksen.
- Bruinkoolwinning; textiel-, machine- en houtverwerkende industrie. Streekmuseum. Kuuroord Bad Helmstedt in het Brunnental.
- Het straatbeeld wordt gedomineerd door vakwerkhuisen.
- Er zijn diverse bezienswaardige bouwwerken, w.o. de voormalige benedictijnenabdij Sankt-Ludgeri (11de eeuw).
- de gotische kerk van het voormalige Augustinessenklooster (1176 gesticht) en het Juleum (16de eeuw), de aula van de voormalige universiteit (1576–1810), een renaissancegebouw van P. Francke.
- Van 1426 tot 1518 was Helmstedt lid van de Duitse Hanze; de universiteit was een belangrijk reformatorisch centrum.

Helmstadt. Km 131				2
--------------------------	---	---	---	--

**Uitrit 63
Marienborn-Helmstedt.**

**Gedenkteken van de Duitse deling met
de DDR**

2

- **Op 9 oktober 1949** constitueerde zich in Oost-Berlijn de **Duitse Democratische Republiek**.
- Dat Oost-Berlijn tegelijkertijd tot hoofd en regeringsstad van de DDR werd benoemd, vormde een volkenrechtelijk niet te rechtvaardigen stap, die door de westelijke geallieerden dan ook nooit erkend, maar terwille van de vrede de facto geaccepteerd werd.
- Voor West-Berlijn bleef de geallieerde status tot op de dag van de Duitse hereniging geldig.
- Weliswaar legden de grondwet van West-Berlijn en die van de Bondsrepubliek het gebied van Groot-Berlijn theoretisch als een Duitse deelstaat vast, maar daartegen maakten de geallieerden bezwaar.
- In de praktijk werd Berlijn zo doende 'gestuurd' door de 'Allied Kommandatura', die in feite onbeperkte volmachten had en niet aan parlementaire controle onderhevig was.
- Naar schatting werden door de geallieerden 6000 rechtsvoorschriften in de vorm van wetten, bevelen en verordeningen afgekondigd; al deze besluiten waren voor Duitse rechtbanken onaanvechtbaar.

In de jaren 1989/90 gebeurde datgene wat weinigen voor mogelijk hadden gehouden.

- De macht van de Sovjet-Unie takelde in snel tempo af en vrijwel zonder enig geweld gingen de communistische regimes in het Oostblok ten onder.
- Voor de beide Duitslanden hadden deze ontwikkelingen verstrekkende gevolgen.
- In minder dan een jaar tijd stortte de DDR in en kon de Duitse eenwording plaatsvinden.
- Een combinatie van interne en externe factoren heeft hierbij een rol gespeeld.
- De beslissing van de Sovjet-Unie in 1988 om de regeringen van de Oostbloklanden niet meer te ondersteunen in het geval van binnenlandse problemen is het feitelijke doodsvonnis van de DDR geweest.
- Zonder de steun uit de Sovjet-Unie kon het DDR-regime de ontevreden bevolking niet meer in toom houden.
- De hervormingen in andere Oostbloklanden, zoals in Polen en Hongarije, en het openen van de grens tussen Hongarije en Oostenrijk zorgden voor een verdere destabilisatie van Oost-Duitsland.
- De tot dan toe sluimerende economische en morele crisis kon in volle hevigheid losbarsten.
- Na de val van de Berlijnse Muur heeft vooral het doortastende optreden van bondskanselier Kohl en enkele van zijn naaste medewerkers de weg vrijgemaakt voor de Duitse eenwording.
- Hij wist met hulp van de Amerikaanse president Bush zowel de westerse bondgenoten als de Sovjet-Unie en de Oost-Europese staten te winnen voor zijn plannen om de Duitse deling op te heffen.
- Ook in eigen land verzekerde hij zich behendig van voldoende steun om de eenwording van de twee Duitslanden te bewerkstelligen.

Op 3 oktober 1990 vond de officiële Wiedervereinigung plaats.

   Lappwald. km 129	2
--	--

Lappwald

- Ten noorden en oosten van Helmstedt strekt zich het Lappwald uit.
- Dit bos behoort tot de mooiste beukenbossen van Noord-Duitsland.
- Het kleine Bad Helmstedt (bereikbaar via het idyllische Brunnental) is een geschikt uitgangspunt voor wandelroutes in het grensgebied met de (voormalige) DDR.
- Paden voeren direct langs de grens en langs een rustiek gelegen vijver aan de zuidrand van het plaatsje.

Marieborn. km 127				2
--------------------------	--	--	--	--

Marienborn

- Is een gemeente in de Duitse deelstaat Saksen-Anhalt.
- Maakt deel uit van het district Bördekreis.
- Marienborn telt ± 528 inwoners.

Uitrit 64 Alleringersleben	2
-----------------------------------	--

Alleringersleben

- Is een gemeente in de Duitse deelstaat Saksen-Anhalt, en maakt deel uit van het district Ohrekreis.
- Alleringersleben telt ± 483 inwoners.

Uitrit 65 Uhrsleben.	B246a Wanzleben.	2
-----------------------------	-------------------------	--

Uhrsleben

- Is net als Wittenberg één van de `Luthersteden'.
- Evenals in talrijke andere plaatsen van het oostelijke Harz-voorland zorgde de mijnbouw hier lange tijd voor het dagelijks brood van de bevolking.
- In 1483 vestigde een zekere Hans Luder, mijnwerker uit Möhra, zich in Uhrsleben.

- Dat zelfde jaar werd zijn zoon Martin geboren, die later (na de spelling van zijn achternaam veranderd te hebben) als de grote reformator Luther' onsterfelijk zou worden.
- In de Pfarrkirche St. Petri und Paul (Petristraße, ten zuidoosten van de markt) werd hij gedoopt; vanaf de kansel in de Andreaskirche (marktplaats) schalden zijn overtuigende preken.
- Het geboortehuis van de reformator (Seminarstraße 16) kreeg door een restauratie in 1981 zijn oorspronkelijk uiterlijk terug.
- Vanaf 1693 diende het gebouw als school voor ouderloze kinderen.
- Historische documenten, schilderijen en reformatorische voorwerpen geven u nu een korte impressie van Luthers leven en werk.
- In de sterfkamer ziet u onder meer zijn baarkleed, een afgietsel van het dodenmasker en persoonlijke brieven.
- De Luther-huizen zijn verbonden met twee andere musea: naast het geboortehuis bevindt zich het Heimatmuseum met tentoonstellingen over prehistorie en stadsgeschiedenis, mijnbouw en de ontwikkeling van plaatselijke ambachten.

Uitrit 66 Bornstedt.	Bornstedt.	2
 Börde. km 100	Börde. km 100 	2
Uitrit 67 Irxleben.		2

Irxleben ± 2424 inwoners

- Irxleben is een gemeente in de Duitse deelstaat Saksen-Anhalt, en maakt deel uit van het district Ohrekreis.

Duitsland Deel 4

Oberhausen Berlijn

Deel 1 - De A2 van ABK Oberhausen - ABK Dortmund (A45);

Deel 2 - De A2 van ABK Dortmund (A45) - ABK Hannover (A7);

Deel 3 - De A2 van ABK Hannover (A7) - ABK Magdeburg (A14);

Deel 4 - De A2 van ABK Magdeburg (A14) tot aan Berlijn

[Naar het begin van de pagina](#)

Uitrit 68 Autobahn Kreuz: Magdeburg.	2	14	Halle/Leipzig/Dresden	2
--	--	---	------------------------------	--

Uitrit 69 Ebendorf.				2
----------------------------	--	--	--	--

Uitrit 70 Magdeburg-Centrum.				2
-------------------------------------	--	--	--	--

Magdeburg ± 290.000 inwoners

- De naoorlogse bebouwing heeft weinig sfeer in Magdeburg gegoten.
- De machinale en chemische industrieën doen het toerisme ook weinig goed.
- De stad verwerkt landbouwproducten, dient als winkelcentrum voor de verre omgeving en heeft voor Oost-Duitsland een flink aantal opleidingsmogelijkheden.
- Hoe de stad er voor de Dertigjarige Oorlog uitgezien moet hebben, zal wel altijd een raadsel blijven.
- In 1000 zetelde er al een bisschop.
- Magdeburg diende als springplank naar oostelijk, `heidens' land.
- De burgers van de stad kregen al snel zoveel vrijheden dat de term `Magdeburger Recht' in zwang kwam en als model diende voor diverse andere stadsstatuten.
- Tijdens de Reformatie kwam Magdeburg in het kamp van de protestanten terecht.
- Ten tijde van de Dertigjarige Oorlog (in 1631) kreeg de Hanzestad een regen van kanonvuur te verwerken.
- De zelfstandigheid werd ingeleverd toen Magdeburg zijn taak als Pruisische buffer aanvaardde.
- In de 19e eeuw bood de stad onderdak aan scheeps- en machinebouwindustrieën.
- Het bezoek van de WO II - bommenwerpers legde Magdeburg opnieuw in de as.
- Na die tijd stond de wederopbouw geheel in het teken van de grootschalige industrie.
- Een toeristische verkenning van de stad hoeft dan ook geen dagen te duren.
- Er zijn betere, schonere en sfeervollere plekken in de omgeving.

- Vlakbij de Elbe, op de Domplatz, staat wel een aangename kerk, de Dom.

Uitrit 71 Magdeburg-Rothensee

2

Rothensee

- Eind vorig eeuw werd der see roder vandaar de naam.
- In het dorp vinden we nog de oude kerktoren uit de 12de eeuw.
- De deuren en de dikke muren diende als toevluchtsoord voor de in de omgeving wonende bewoners.
- Op de oude resten van de toren werd in 1910 de nieuwe toren gebouwd.
- Omstreeks 1908 begon men met de gasgaserie (opwekken van gassen) in de omgeving.

Uitrit 72 Lostau

2

Lostau ± 1928 inwoners.

- Is een gemeente in de Duitse deelstaat Saksen-Anhalt.
- Maakt deel uit van het district Jerichower Land.

Uitrit 73 Burg-Centrum

2

Uitrit 74 Burg-Ost

2

Uitrit 75 Theeßen

2

Uitrit 76 Ziesar

2

   Buckautal. km 40

Buckautal. km 40   2

Uitrit 78 Brandenburg

2

Brandenburg ± 95.000 inwoners

- Brennabor, gelegen op een landengte tussen de Beetzsee, Plauersee en Breitlingsee, is het centrum van de streek.
- Uit de Altstadt, van oorsprong een boerennederzetting op de rechteroever, en de door kooplieden gestichte Neustadt op de linkeroever - ontstond de Hanzestad Brandenburg, zetel van de markgraaf.
- De wijk Dominsel, die zich tussen Alt- en Neustadt op een eiland in de Navel vormde, bleef tot 1930 onafhankelijk.

- Handel en textielproductie brachten twee eeuwen voorspoed, de Dertigjarige Oorlog grote rampspoed.
- Geïmmigreerde hugenoten hielpen de economie wat opkrikken, tot Berlijns opmars voor Brandenburg de neergang inluidde.
- De vestiging van industrie, met name staalindustrie (1913), veroorzaakte voor het eerst weer groei, maar lokte in de WO II hevige bombardementen uit.
- Desondanks is in het centrum veel bezienswaardige overgebleven.
- De Dom St. Peter und Paul werd nog in romaanse stijl begonnen, kreeg echter in de loop der tijd een gotisch uiterlijk en werd pas in 1836 met een toren bekroond.
- Dat Brandenburg in de Middeleeuwen een belangrijk cultureel en verkeerscentrum vormde, blijkt uit de kunstwerken in de kathedraal, die uit alle windrichtingen afkomstig zijn.

Uitrit 79 Netzen

2

Uitrit 80 Lehnin

2

Uitrit Berlijn.

2

Berlijn ±13,4 miljoen inwoners

- Berlijn, hoofdstad van een verenigd Duitsland, is niet meer de 'stad met de langste stadsmuur ter wereld'.
- Op 9 november 1989 verloor de 'Antifascistische Schutzwall', zoals de Muur in het jargon van de socialistische functionarissen heette, zijn bijna 30-jarige functie - een imposant resultaat van de vredigste Duitse revolutie.
- Berlijn is weer één, officieel althans, want een onzichtbare grens scheidt de stad nog steeds in twee delen, die qua bouwstijl, sfeer en gevoelsleven duidelijk van elkaar verschillen.
- Terwijl het genezen van de architectonische wond die de Muur in de stad geslagen heeft een kwestie van tijd is, zal het samengroeien van de twee ideologische werelden nog veel energie en inzet vergen.

- Ruim 40 jaar van tegengestelde ontwikkeling laten zich niet door een formele eenwording uitwissen.
- Wie tussen de bezienswaardigheden in oost en west pendelt of gewoon door de straten zwerft, zal zich telkens met een andere wereld geconfronteerd zien.
- Nadat Berlijn als enorme puinhoop en gedeelde stad uit WO II was voortgekomen, begon aan beide zijden de ontwikkeling tot 'grenspost van de systemen in het midden van Europa'.

- Geprovoceerd door de overduidelijke nabijheid van het kapitalisme, stak het oostelijke stadsdeel alle energie in het streven zich als 'eerste socialistische hoofdstad op Duitse bodem' te profileren.
- Het westelijke deel daarentegen toonde zich als 'etalage van de Vrije Wereld', waarbij uiterlijk vooral de consumptievrijheid op de voorgrond trad.
- Zo lijkt de city van West-Berlijn wel één gigantisch winkelcentrum, terwijl aan de andere kant van de voormalige muur monumentale gebouwen in de kleurloze stijl van de jaren '60 de binnenstad beheersen.

Russen

- Op 24 juni 1948 sloot het Sovjetleger alle toegangswegen naar het westen af.
- Ruim twee miljoen mensen zaten plotseling zonder stroom, met een levensmiddelenvoorraad die nog geen anderhalve maand zou reiken.
- Het was, zoals de toenmalige Amerikaanse militaire gouverneur Clay later schreef, "één van de brutaalste pogingen in de nieuwere Russische geschiedenis, om een massale uithongering als politiek drukmiddel te benutten".
- Maar Clay nam de uitdaging aan.
- Met grote spoed werd een luchtbrug georganiseerd, de volgende dag al landde het eerste Amerikaanse transportvliegtuig op de luchthaven Tempelhof.
- In totaal 277.264 keer vlogen de 'Rosinenbomber' binnen de 11 maanden durende blokkade naar Berlijn en brachten bijna twee ton levensnoodzakelijke goederen in de stad.
- Op 12 mei 1949, na een geheime onderhandeling in New York, werd de blokkade opgeheven.
- Vanaf 7 september 1949, de dag waarop de BRD met haar (voorlopige) hoofdstad Bonn in het leven werd geroepen, was de scheuring van Duitsland en Berlijn niet meer te vermijden.
- Op 9 oktober 1949 constitueerde zich in Oost-Berlijn de Duitse Democratische Republiek.
- Dat Oost-Berlijn tegelijkertijd tot hoofd en regeringsstad van de DDR werd benoemd, vormde een volkenrechtelijk niet te rechtvaardigen stap, die door de westelijke geallieerden dan ook nooit erkend, maar terwille van de vrede de facto geaccepteerd werd.
- Voor West-Berlijn bleef de geallieerde status tot op de dag van de Duitse hereniging geldig.

- Weliswaar legden de grondwet van West-Berlijn en die van de Bondsrepubliek het gebied van Groot-Berlijn theoretisch als een Duitse deelstaat vast, maar daartegen maakten de geallieerden bezwaar.
- In de praktijk werd Berlijn zo doende 'gestuurd' door de 'Allied Kommandatura', die in feite onbeperkte volmachten had en niet aan parlementaire controle onderhevig was.
- Naar schatting werden door de geallieerden 6000 rechtsvoorschriften in de vorm van wetten, bevelen en verordeningen afgekondigd; al deze besluiten waren voor Duitse rechtbanken onaanvechtbaar.

Algemeen

- Qua oppervlakte en inwonertal is Berlijn de grootste stad van Duitsland; Frankfurt, München en Stuttgart zouden samen in Berlijn passen.
- Meer dan een vijfde van de 883,2 km² stadsgebied wordt ingenomen door bos en aangelegd groen, zodat statistisch gezien elke Berlijner 41 m² groenvoorziening ter beschikking staat.
- De spreekwoordelijke 'Berliner Luft' vindt daarin zijn verklaring, hoewel het regelmatig terugkerende smogalarm er een volledig andere betekenis aan gegeven heeft.